విందు

పంతుల జోగారావు

గోధూళి వేళ.

కుట్టడం ముగించి, ఫ్రాక్ మడత పెట్టింది అనూరాధ. మెషీన్ గోడ వారగా చేర్చి వంటింట్లోకి వెళ్లింది. తడక అడ్డం చేరిస్తే వంటగదీ, దాని వెనక పాత గోనెలు కడితే బాత్ రూమూ తయారయ్యాయి. కుంపటి వెలిగించి కాఫీ నీళ్లు పెట్టింది.

నిద్రలో సన్నగా మూలుగుతున్నాడు వెంకటరమణ. వాడికి మూడు రోజుల నుంచీ జ్వరం. ఈ వేళే పథ్యం తిన్నాడు. వెర్రి కన్న! ఎంత డీలా పడిపోయాడో! డొక్కులా తయారయాడు.

వీధి వరండాలో తండ్రి ఏమీ తోచనట్టుగా తిరుగుతున్నారు. చుట్టలకోసం ఎవర్ని పంపాలో తేలటం లేదు కాబోలు. వెంకూకి జ్వరం లేకపోతే వాడే తెచ్చి పెట్టే వాడు. తండ్రికి చుట్టలు తెస్తే వాడి కో పైసా లాభం మరి!

కాఫీ కలిపి తండ్రికిచ్చి, మరో గ్లాసుతో తమ్ముడి దగ్గరి కెళ్లింది.

[illegible] అనుకుంది అనూరాధ.

తమ్ముడి ముఖంలోకి [illegible] జాలిగా చూస్తోంది. అమ్మ [illegible] వాడికి ఉన్న అక్కా, అమ్మా అందరూ [illegible]! ఏది నోరు విప్పి అడగడు కదా? ఎంతో కోరికగా ఉంటే మాత్రం సంశయిస్తూనే అడుగుతాడు.

అలాంటిది, ఈ వేళ పొద్దున్న — 'పెళ్లికి వెళదాం, అక్కయ్యా!' అన్నాడు. తనెంత మూర్ఖురాలు! 'వద్దు' అంది కఠినంగా.

అప్పుడు తన గుండెలో అగ్ని పర్వతాలు బద్దలయ్యాయని వాడికెలా తెలుస్తుంది?

వాడి కళ్లలో నీళ్లు, దైన్యం.

వాడి ముఖంలో అసంతృప్తి, నిరాశ.

అమూల్యంగా వాడి చిన్న మనసుని నొప్పించిందేమో తను? వాడికి చిన్నప్పట్నుంచీ పెళ్లి బాజాలంటే చెప్పలేనంత ఇష్టం. పెళ్లి భోజనాలంటే మరీనూ.

ఈ ఇంట్లో పెళ్లి బాజా లెలా మ్రోగుతాయి? పచ్చడి మెతుకులు తప్ప — పసందయిన పెళ్లి భోజనం ఎలా వస్తుంది? రాదు. భగవాన్, రాదు!

ఎక్కడైనా బాజాలు వినిపిస్తే చాలు, ఒక్కలా పరవశించిపోతాడు. ఆ సంబర మంతా తనదే అయినట్లు గెంతి గంతు లేస్తాడు. అమ్మ బ్రతికి ఉన్న రోజులలో — ఒక సారి ఈ పిచ్చి సరదా కొద్దీ సుమనిషి ఇంట్లో బాజాలు వినిపిస్తే పరుగెట్టాడని అమ్మచేత ఎన్ని దెబ్బలు తిన్నాడని!

అనూరాధ కళ్లు చెమ్మగిల్లాయి. తమ్ముడి జుట్టు నిమురుతూ లేపింది— 'తమ్మీ, కొంచెం కాఫీ తాగుదువు గాని, లేవూ' అని. వెంకట్రమణ కళ్లు తెరిచి చూసి చప్పున ఏదో గుర్తొచ్చిన వాడిలా — 'టై మెంతయిందక్కా?' అని.

గోడమీద ముసలి గడియారం అయిదు చూపిస్తూంది. అంటే, దానికి మరో అరగంట కలిపి చెప్పాలన్న మాట. 'అయిదున్నరయిందిరా' అంది. 'పెళ్లి ... ఏమిదిన్నరకి కదూ?' బితుకు బితుకుగా అడిగాడు.

అనూరాధ మనసు విలవిలలాడి పోయింది.

'ఊఁ...ఇప్పు డా ఊసెందుకులేరా?'

విశ్రాంతి

ఫోటో—బి. ఎస్. వాసంత్ (మద్రాసు-5)

తన గొంతులో జీర తననే వెక్కిరించినట్లయింది అనూరాధకి.

వెంకట్రమణ నిట్టూర్చాడు. ఆ వేడి గాలి తాకి, చెయ్యి కాలినట్లయింది. గ్లాసు కొద్దిగా వణికింది.

వాణ్ణి కూర్చోబెట్టి కాఫీ తాగించింది. ఆ నాలుగు గుక్కలూ త్రాగటమే కష్టమై పోయింది. ఏం పయిస్తుంది?

పైట కొంగుతో వాడి మూతి తుడుస్తూంటే వీధి వరండాలో నుంచి తండ్రి కేక వినిపించింది — 'అమ్మా, అనూ! నీ కోసం రామలక్ష్మిగారొచ్చారమ్మా' అంటూ. 'నే నలా బజారు వరకూ వెళ్లి వస్తానమ్మా' అని చెప్పి వెళ్లిపోయారు.

కాళ్లొచ్చిన ఆవకాయ గూనలా ఉంటా రావిడ. ఆవిడ వస్తూందంటేనే అనూరాధకి భయం. మంచిగా మాట్లాడుతున్నట్లుగానే మనస్సు చివుక్కుమనేలా విసుర్లు విసురుతుం దావిడ.

వస్తూనే వెంకట్రమణని చూస్తూ, 'అయ్యో, అనూరాధా! వీడి కింకా జ్వరం తగ్గలేదుటే? పథ్యమేమైనా చేస్తున్నారా లేదా? పోనీ, ఓ సారి మీ పెద్ద బావ దగ్గ రికి తీసుకెళ్లరాదూ?' అంది. క్రింది పెదవి చిరగ్గా కొరుక్కుని వదిలింది అనూరాధ. 'జ్వరం తగ్గింది లెండి ... పథ్యం కూడా పెట్టాము. నీరసంమాత్రం ఉంది' అని జవాబిచ్చింది.

'సరేలే కాని ... నే నిచ్చిన ఫ్రాక్ కుట్టావా?'

'పూర్తయింది. తెస్తానుండండి.' గదిలోంచి ఫ్రాక్ తీసుకునివచ్చి అందిచ్చింది అనూరాధ. దాన్ని పరిశీలించి తృప్తిపడి, 'బాగుందమ్మాయ్ ... ఫ్రాక్‌కి ఏం తీసుకుంటావు?' అనడిగారు.

అనూరాధ పంక్కా పోపటం చూసి, 'మొహమాటం నద్దమ్మా ... డబ్బు దగ్గర అసలు కూడదు' అంది అభిమానం ఒలకబోస్తూ.

అనూరాధకే చిరాకనిపించింది. అమ్మ పోయిన తరవాత ఏడాదే నాన్న కూడా గుమాస్తాగా రిటైరయ్యారు. ఇంటికి పెద్దది తనే అయింది. అమ్మ జబ్బుకి చేసిన అప్పు మాత్రం మిగిలిపోయింది. అమ్మ అన్యాయం చేసి పోయింది. తనకి ఉద్యోగం దొరికేపాటి చదువు లేదు. సరదాకి నేర్చుకున్న కుట్టుపని అవసరానికి పనికొచ్చింది. బాగా తెలిసిన వాళ్లంతా తనకే బట్ట లిచ్చేస్తూ ఉంటారు. చిన్న పిల్లలవీ, ఆడవాళ్లవీ కుడుతుంది తను. ఎంబ్రాయిడరీ కూడా చేతనవటంతో చేతికి మరింత పని తగులుతూంది.

కుట్టినవి తిరిగి ఇచ్చెయ్యటమే కాని, ఎవరినీ ఇంత ఇమ్మని అడగదు. ఆ సంగతి ఈ రామలక్ష్మిగారికి తెలియదూ?

తెలుసును, తెలుసును.

తెలిసీ అడగటం తనని బాధ పెట్టటానికి కాదూ? అనూరాధ ఇబ్బందిగా ముఖం పెట్టి తోచినంత ఇమ్మంది. రామలక్ష్మిగారు ఊరుకోలేదు. ఆవిడకి తనని ఎలా రంపపుకోత కోయ్యాలో బాగా తెలుసును. 'నేను చెప్పలేను. మీకు నచ్చినంత ఇవ్వండి, చాలు. ఇంక ఆ సంభాషణని పెంచటం ఇష్టం లేదు అనూరాధకి.

మరి లాభం లేదనుకుని ఓ రూపాయి న్నర తీసి ఆమె చేతిలో పెట్టి బయలు దేరారు రామలక్ష్మి గారు. వెళుతూ వెంకట్రమణని చల్ల గాలిలో తిరగద్దని హెచ్చరించింది. 'ఓసారి మీ డాక్టరు బావ దగ్గరికి వెళ్లకూడదూ? నీరసం తగ్గడాని కేదైనా మందిస్తాడేమో ... చేతిలో డాక్టరు నుంచుకుని మీకేం ఖర్మ ... వస్తానమ్మా.'

వీధి గుమ్మంలోకి వెళ్లాక ఆవిడకి మళ్లీ ఓ సందేహం వచ్చి పడింది. 'అవును కానీ, అనూరాధా ... మీ రఘుబావ పెళ్లికి వెళుతున్నారా? ఏం వెళతావులే' అని 'తమ్ముడి ఒంట్లో బాగా లేకపోతే' అని కూడా కలిపింది.

అనూరాధ ముఖం వివర్ణమై [illegible]యింది.

[illegible] ఎదురునా [illegible] అనిపించ [illegible]

'[illegible]లాంటి దాన్ని ... అడుగు [illegible] బాధపడకు. కానీ ... ఇంతకీ పెళ్లికి పిలిచారా, తల్లీ?'

అనూరాధ గుండె భగ్గుమంది.

అమ్మలాంటి దట! అమ్మయితే మాటలతో తన నిలా చిత్రవధ చేసేదా? తను అవమాన భారంతో క్రుంగిపోతూ ఉంటే చూసి ఆనందించేదా? అనూరాధకి దుఃఖం పొర్లుకు వస్తూంది.

'పిలిచారు లెండి.' ప్రయత్నం మీద మాట పెగిలింది.

మూతి మూడు వంకర్లు తిప్పి 'అవున్లే ... పిలవకేం చేస్తారమ్మా! అభిమానాలా, పాడా! ఏదో బాగుండదు కదా అన్చెప్పి లోకంకోసం — అంతే' అంది.

తమని వాళ్లు పెళ్లికి పిలవకపోతేనే ఈవిడ మరీ సంతోషించి ఉండేది. అనూరాధ కళ్లలో, నీళ్లు తిరగటం చూసి, తను సాధించ దలచిన ఆశయం పూర్తయినట్లు తృప్తిపడి వెళ్లిపోయా రావిడ.

ఆవిడ వెళ్లిపోయాక అనూరాధ తలుపులు దగ్గరగా చేరవేసి గదిలోకి వచ్చింది. అంతవరకూ దాచుకున్న దుఃఖం కట్టలు తెంచుకుని వచ్చింది. భోరున ఏడుస్తూ మంచం మీద కూలబడిపోయింది.

అక్క ఏడవటం చూసి వెంకట్రమణ భయంతో వణికి పోయాడు. అక్క

(తరువాయి 42వ పేజీలో)

విందు
(39 వ పేజీ తరువాయి)

ఎందు కేడుస్తోంది? వాడి కేమీ అంటు బట్టలేదు. ఈ రామలక్ష్మి గా రేదో అని ఉంటారు. రాక్షసి. దెయ్యం. జ్వరం తగ్గాక ఆవిణ్ణి చంపెయ్యాలి.

అక్క ఏడుపుతో వెంకట్రమణకి ఏడుపు ముంచుకొచ్చి భోరుమన్నాడు. అనూరాధ గతుక్కుమని ఏడుపు ఆపేసింది. గాభరాగా తమ్ముడి దగ్గరికొచ్చింది — 'వెంకూ, ఏడుస్తున్నావా?' అంటూ. వెంకట్రమణ బెక్కుతూ అడిగాడు: 'మరి ... నువ్వెందు కేడుస్తున్నావ్ ... చెప్పక్కా ...'

ఏం చెపుతుంది తను? తనేం మాట్లాడుతూందో తనకే తెలియని స్థితిలో 'రఘుబావ పెళ్ళి కదూ ... అందుకని ...' అని ఆపేసింది.

'పెళ్ళయితే ఏడుస్తార్రా ఎవరయినా? ... ఆ బాజా లెంత బావుంటాయి! నీకు సంతోషం వెయ్యదూ?'

అనూరాధకి కడుపులో దేవినట్లయింది.

ఏం చూసుకుని సంబరపడాలి తను! తన కింక జీవితంలో దుఃఖం కాక ఏం మిగిలింది?

చిన్నప్పట్నుంచీ రఘుతో తనకి అనుకుంటున్న సంబంధం. పెద్ద బావ డాక్టరు చదివాడు. రఘు రెండోవాడు. విశాఖలో ఎమ్. ఎస్‌సి. చదివాడు. ఈ ఊర్లో డిగ్రీ చదివేటప్పుడు మాత్రం తనతో గంటల తరబడీ కబుర్లు చెప్పేవాడు. అతని చుట్టూ ఎన్ని ఆశ లల్లుకుంది తను! అమ్మ జబ్బు పడ్డాక తమ కుటుంబ స్థితిగతులు మారాయి. అమ్మ పోవటం, నాన్న రిటైరై పోవటం జరిగాక మరీ దిగజారిపోయింది.

డబ్బు తను రెండు కుటుంబాల మధ్య పెద్ద అగాధాన్ని సృష్టించడమే కాకుండా బంధుత్వంలోని సున్నితమైన మమతలని కూడా నాశనం చేసింది.

రోజా బోలెడు సంపాదన కళ్ళ జూస్తున్న వారికి — చారూ నీళ్ళతో సరిపుచ్చుకునేవాళ్ళతో సంబంధమేమిటి?

డబ్బు ఎలా ఖర్చు పెట్టడమో తెలియక సతమతమయ్యే వాళ్ళకి— పూట గడవని వాళ్ళతో వియ్యం ఎలా కుదురుతుంది?

నాన్న వెళ్ళారు. అడిగారు. లేదనిపించుకున్నారు. బ్రతిమలాడారు, భంగపడ్డారు. పిచ్చినాన్న!

తనకి రఘు ఒక్కడే మిగిలిన ఆశా కిరణం. తనని అర్థం చేసుకుంటాడు. ఆ ఆశతోనే రఘు పేర విశాఖపట్నం ఓ ఉత్తరం వ్రాసింది. ఏమైంది? డబ్బుకీ, పెద్దవాళ్ళ స్వార్థానికీ కట్టుబడిపోయాడు రఘు.

ఆరు బయట

ఫోటో—సువర్ణ ఎస్. టకల్‌కర్ (కొల్హాపూర్)

ఇంక తన కీ కన్నీళ్ళు తప్ప ఏం మిగిలాయి?

• • •

మౌనంగా తండ్రికి అన్నం వడ్డిస్తోంది అనూరాధ. ఆమె హృదయం బాధతో మండిపోతూంది. ఆడ పెళ్ళివారిల్లు మూడో వీధిలోనే ఉంది. వాళ్ళూ తనకి తెలుసు. పెళ్ళికి పిలిచారు కూడా.

అన్నం కలుపుకుంటూ నెమ్మదిగా అడిగారు శాస్త్రిగారు: 'పెళ్ళికి ... వెళ్ళకపోతే బాగుండదేమో, అనూరాధా.' తండ్రి ఎంతగా కుమిలిపోతున్నారో అనూరాధకి తెలుసు.

'వెళితే బాగుంటుందా, నాన్నా?'

శాస్త్రిగారు మాట్లాడలేకపోయారు. ముద్ద దిగలేదు. తిన్నాననిపించి చెయ్యి కడిగేసుకున్నారు. అనూరాధ మనసు చివుక్కుమంది.

'పెళ్ళికి వెళ్ళినా, వెళ్ళకపోయినా వాళ్ళేం అంతగా పట్టించుకోరులే, నాన్నా. మాటవరసకి పిలిచా రంతే ... అయినా... ఎలా వెళ్ళను?' చివరి మాట అంటున్నప్పు డామె పెదవులు తీవ్రంగా అదిరిపోయాయి.

'సరే, తల్లీ ... వెంకూ సరదా పడుతున్నాడు. పక్కింటి అమ్మాయిగారితో పంపకూడదూ? వాళ్ళు పిలిచినందుకు మనకీ మాట దక్కుతుంది ... జేబులో ఓ పది రూపాయ లున్నాయి. చదివించి రమ్మను — కట్నాలప్పుడు.' తండ్రి ఘోరమైన నేరం చేసి, తప్పు అంగీకరిస్తున్న వాడిలా మాట్లాడుతూ ఉంటే, అనూరాధకి కన్నీరు ఆగింది కాదు. బలవంతంగా ఆపుకుని, 'వాడినా! అదేమిటి, నాన్నా, అలా మాట్లాడుతారు? పొద్దున్నే కదా పథ్యం తీసుకున్నదీ! .. ఇంకా స్నానమైనా చేయించలేదు... ఊహూఁ ... వాడు వెళ్ళటానికి వీల్లేదు' అంది పట్టుదలగా.

'సరేనమ్మా, నీ ఇష్టం' అని చెయ్యి తుడుచుకుంటూ వీధి గదిలోకి వెళ్ళారు శాస్త్రి గారు.

అనూరాధ వేరే విస్తరి వేసుకుంటూండగా వీధి గదిలోంచి తండ్రి కేక వినిపించింది: 'అమ్మాయ్ ... అనూ ... ఏడీడీ? వెంకూ ...'

అనూరాధ గాభరాగా అటు వెళ్ళింది.

తమ్ముడు మంచం మీద లేడు.

ఎక్కడి కెళ్ళాడు?

పెళ్ళి వారింటికి గాని పరుగెత్త లేదు కదా?

ఈ ఆలోచన రాగానే తుళ్ళిపడింది అనూరాధ. ఆమె ముఖం పాలిపోయింది. శరీరం సిగ్గుతోనూ, అవమానంతోనూ కుంచించుకు పోయినట్లయింది. తమ్ముడి మీద కోపం ముంచుకు వచ్చింది. అసహనంగా అంది: 'దేబిరిగొట్టు వెధవ ... ఎక్కడి కెళతాడు? పెళ్ళివారింటకే వెళ్ళి ఉంటాడు... వెళ్ళనీండి ... వాళ్ళిచ్చిన ఆ విందారగించి రానియ్యండి ... ఈ అక్కయ్య పెట్టే విషం ఎలా నోటికి హితవవుతుంది?' అనూరాధ కోపంతో ఉక్కిరిబిక్కిరవుతోంది... అట్టుడికి పోతూంది.

• • •

పదింటికి వచ్చాడు వెంకట్రమణ.

'ఎక్కడి కెళ్ళావురా? పెళ్ళివారింట్లోకేనా?' అక్క గద్దింపుతో బిక్క చచ్చిపోయి తల ఊపాడు. అనూరాధ పిచ్చి కోపంతో అరుస్తూ వాడి జుట్టు పట్టుకుని లోపలికి ఈడ్చుకువచ్చి ఒళ్ళెరక్కుండా బాదింది.

'ఏరా, బిడ్డి వెధవా! విందు భోజనం మెక్కి వచ్చావా? కడుపు చల్లబడిందా? దిక్కుమాలిన వెధవా ... నీకు నేను పెట్టే చారు నీళ్ళు నోటి కెలా వెళతాయి మహారాజ బిడ్డవి ... చావు, చావరా' అంటూ కొట్టింది. శాస్త్రిగారు అరుస్తూ వచ్చినా ఆమెను శాంతింపచెయ్యలేకపోయారు. కొట్టి అలిసిపోయి విసురుగా వంటింటి గుమ్మం దగ్గర ఏడుస్తూ చేతుల్లో ముఖం కప్పుకుని కూలబడిపోయింది అనూరాధ.

• • •

రాత్రి రెండు గంటల ప్రాంతంలో భళ్ళున వాంతి చేసుకున్నాడు వెంకట్రమణ. ఆ తరవాత తెల్లవార్లూ డోకుతూనే ఉన్నాడు. జ్వరం తగిలి ఒళ్ళు మరిగిపోతూంది.

అనూరాధ భయంతో వణికిపోయింది. 'ఆ తిండి అరగలేదు కాబోలు ... వాంతులు పట్టుకున్నాయి ... ఎంత ఇష్టంగా తిన్నాడో! పిచ్చి తండ్రి ... తనెప్పుడు వాడికి కడుపు నిండా నచ్చిన భోజనం పెట్టగలిగింది? కక్కుర్తిపడి